

Parochialis Ecclesia reservata, vel affecta fuerit generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti, seu privilegii in favorem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum: debeat episcopus statim habita notitia vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua, ejus arbitrio, fructuum portionis assignatione constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore provideatur: Porro Episcopus, et qui Jus Patronatus habeat, intra decem dies, vel aliud tempus, ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis Examinatoribus nominet. Liberum sit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ut possit postea de cujuslibet ætate, moribus, et sufficientia fieri diligens inquisitio; et si Episcopo, aut Synodo Provinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per Edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari. Transacto constituto tempore omnes, qui descripti fuerint, examinentur ab episcopo, sive eo impedito, ab ejus Vicario generali, atque ab aliis Examinatoribus, non paucioribus quam tribus; quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur; Examinatores autem singulis annis in Diocesana Synodo ab Episcopo, vel ejus vicario ad minus sex proponantur, qui synodo satisfaciant, et ab ea probentur; advenienteque vacatione, etc., reliqua brevitate gratia vid. in d. cap. 18.

(3. In conferendis (sunt præcisa verba dictæ Constitutionis S. Pii V.) in conferendis Beneficiis Ecclesiasticis, et præsertim Parochialibus Ecclesiis personis dignis, et habilibus, quæ in loco residere, et per se ipsos curam exercere valeant quantam diligentiam adhiberi oporteat, Alexand. III. in Lateranensi, et Gregorii X. in Lugdunensi Generalibus Conciliis, Innocent. similiter III. et aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum editæ Constitutiones testantur; quod ut diligentius ac rectius perficiatur, statuit etiam Synodus Tridentina, ut occurrente vacatione Parochialis Ecclesiæ, etiam generaliter, et specialiter, etiam vigore indulti in favorem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aut alias quomodolibet reservatæ, vel affectæ, debeat Episcopus habita notitia vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua, ejus arbitrio, fructuum portionis assignatione constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Et deinde Episcopus, et qui Jus patronatus habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo præscribendum, aliquos Clericos ad regendam Ecclesiam idoneos Examinatoribus juxta formam ejusdem Synodi deputatis, nominet; et non nisi eisdem Examinatoribus per Concursum aliorum Examinatorum, etiam tamquam magis idoneo ab Episcopo judicato, et electo de Ecclesia provideatur, alias provisiones, seu

institutiones omnes, præter formam prædictam factæ, subreptitiæ censeantur. Sed quoniam res humanæ semper in deterius prolabantur, nisi sit qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet, et verendum sit, ne propter Constitutionum hujusmodi transgressionem maximi abusus oriantur; Nos, ad quorum notitiam non sine gravi molestia pervenit, nonnullis ex Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopis, et Episcopis occurrente vacatione Paroch. Ecclesiarum, eas nullo, aut minus rite servato examine, præsertim illo, quod per concursum fieri debet ex Concil. Trident. vel etiam examine rite servato, personis minus dignis, carnalitatibus, aut aliæ humanæ passionis affectum, non rationis judicium sequentes contulisse, et de eis providisse; volentes, quantum cum Deo possumus, hujusmodi, atque etiam futuris periculis occurrere, eorundem Prædecessorum nostrorum Constitutiones præfatas etiam innovando, auctoritate Apostolica tenore præsentium omnes, et singulas collationes, provisiones institutiones Parochialium Ecclesiarum ab eisdem Episcopis et Archiepiscopis, quibusvis aliis collatoribus, tam Ordinariis quam Delegatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac Sedis Apostolicæ Legatis, vel Nunciis, præter, et contra formam ab eodem Concilio Tridentino præsertim in examine per concursum faciendæ præscriptam, factas, aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti, fore, et esse, nullumque provisum Jus, aut titulum, etiam coloratum possidendi præbere; et Parochiales Ecclesias hujusmodi, quæ vacabant, ex tunc vacare statuimus, decernimus et declaramus, easque omnes eorum, quibus Jus conferendi eas, præterquam Episcopis et Archiepiscopis, qui curam dicti examinis juxta decretum ejusdem Concilii habere debent, competet, dispositioni reservamus. Insuper ne Parochiales Ecclesiæ diu in suspensio maneat, in maximum animarum periculum, quarumcumque Parochialium Ecclesiarum, quarum, dum pro tempore vacant, ad Episcopos, et Archiepiscopos, Primates, et Patriarchas, et quosvis alios Ordinarios Collatores, in mensibus Ordinariis Collatoribus etiam per nostras regulas assignatis provisio, et collatio spectat, et pertinet, de quibus eisdem Episcopi, et Ordinarii intra sex mensium spatium a die vacationis earumdem, perfecto examine, juxta formam Concilii Tridentini præfati, non providerint, ac illarum etiam, quarum collationes Nobis, et dictæ Sedi generaliter, vel specialiter ex quavis causa reservatæ, seu affectæ existunt, aut aliis ex indulto Sedis Apostolicæ competent, ad quas occurrente illarum vacatione Episcopi, et Archiepiscopi præfati personas pro examine concursu mutuo habito juxta dicti Concilii Tridentini formam approbatas, et magis idoneas non elegerint, aut electas Nobis vel Successoribus nostris, aut iis, ad quos collatio spectabit pro collatione obtinenda, intra quatuor mensium spatium a die illius vacationis non significaverint, necnon

Parochialium Ecclesiarum similium, quæ Juris Patronatus Ecclesiastici, vel Laicorum vel Clericorum, et Laicorum simul fuerint, si præsentatus intra tempus eisdem patronis a Jure præfixum, prævio examine juxta formam dicti Concilii approbatus petatur institui, institutioque ipsa per duos menses a die præsentationis dilata fuerit, collationem, provisionem, institutionem, ac omnimodam dispositionem Nobis, et ipsi Sedi, ac personis indulta hujusmodi conferendi, providendi ac instituendi obtinentibus respective reservamus, data tamen in Parochialibus Juris patronatus optione ipsis Patronis, ut si institutio ad Ordinarios spectabit, ipsis Ordinariis illam facere negligentibus, et ultra dictos duos menses differentibus, possint pro hujusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorum Ordinarium, aut ad Sedem Apostolicam: Prohibentes etiam eisdem Ordinariis, ne tempus decem dierum eisdem Ordinariis, et Patronis, ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos Clericos coram deputatis Examinatoribus præfixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel præsumant. Districte inhihentes, ne quis præter Romanum Pontificem aut alios Indultos hujusmodi obtinentes, ut præfertur, quacumque sit super hoc auctoritate munitus, de hujusmodi Beneficiis sic reservatis ut præfertur, disponere, vel circa illa, etiam per viam permutationis, vel alias innovare quomodocumque præsumat. Ut autem non solum dignis, sed magis idoneis repertis juxta ejusdem concilii decretum Parochiales Ecclesiæ conferantur, volumus, et eadem auctoritate declaramus, quod si Episcopus minus habilem, posthabitis magis idoneis elegerit, possint ii, qui rejecti fuerint, a mala electione hujusmodi ad Metropolitanum, vel si ipse eligens Metropolitanus aut exemptus fuerit, ad viciniorum Ordinarium uti nostrum, et Sedis hujusmodi Delegatum, aut alias ad ipsam Sedem Apostolicam appellare, ac præelectum ad novum examen coram ipso appellationis Judice, et ejus Examinatoribus provocare, et constito de prioris eligentis irrationabili judicio, eoque revocato, Parochialis magis idoneo per eundem Judicem appellationis auctoritate nostra (quatenus collatio ad Episcopum, a quo appellatum fuit, spectaret) conferantur; alias eidem magis idoneo per Judicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio, provisio, vel institutio spectabit. Hæc tamen appellatio interposita interim non impediatur, aut suspendatur, quo minus electio per Ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni, et provisio ab eadem Ecclesia, causa appellationis hujusmodi pendente, non amoveatur. Et si quis a sententia per Judicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad Sedem ipsam Apostolicam appellabit; si secus in præmissis omnibus, et singulis actum, et attentatum fuerit, irritum decernimus, et inane. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu alicujus No-

tarii, etc. Datum Romæ anno ab Incarnatione Dom. 1566. 15. Kal. Apr.

(4. *Epistola Encyclica methodum, ac normam præscribens observandam ab omnibus Episcopis, aliisque Prælatibus facultatem habentibus indicendi concursum ad Parochiales Ecclesias, in examine, sive concursu ad eandem Ecclesias quoties earum vacatio contigerit, instituendo.*

Reverendissime Domine uti Frater; quo Parochiales Ecclesiæ dignioribus personis gubernandæ traderentur, statuit, ut notum est, Sacrosancta Tridentina Synodus sess. 24. c. 18. ut vacante Ecclesia Parochiali, indiceretur, et fieret Concursus, ac postquam Concurrentes ab Episcopo, vel ejus Vicario Generali, atque ab Examinatoribus Synodalibus saltem tribus examinati, et approbati essent, Episcopus eum eligeret, quem ætate, moribus, doctrina, prudentia, aliisque rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam necessariis, et opportunis, digniorem cæteris, magisque idoneum judicaret; adiectaque ad hanc Concilii sanctionem validius confirmandam, re, et nomine Sanctissimus Pontifex Pius V. quod si unquam Episcopus minus habilem, postpositis magis idoneis, elegerit, possint ii qui rejecti essent a mala ejusmodi electione ad Metropolitanum, vel si ipse eligens Metropolitanus, aut exemptus foret, ad viciniorum Ordinarium, aut Sedis Apostolicæ Delegatum, vel alias ad ipsam Sedem Apostolicam appellare, ac Præelectum ad novum examen coram ipso appellationis Judice, et ejus Examinatoribus provocare, ea tamen cautione, ut appellatio non in suspensivo, sed in devolutivo esse deberet; quemadmodum in ejus constitutione, quæ trigesima tertia est, latius cavetur; consulendo, quod constito de prioris eligentis irrationabili judicio, eoque revocato, Parochialis Ecclesia magis idoneo conferatur.

Cum autem neque Concilii Decreto, neque Pontificis Bulla examinis in concursu peragendi forma, seu methodus ulla certa, ac peculiaris servanda proponatur, difficile dictu est, quanta examinum aliorum alibi diversitas extiterit, atque hinc occasio querelarum; nam alicubi cum non eadem omnibus quæstiones, non iidem casus propositi fuissent; erant identidem, qui vel in judicio, vel extra conquererentur; sibi quidem postpositis difficiliore, præelecto autem faciliore ad solvendum quæstiones obtigisse. Alibi vero eadem quidem omnibus quæstiones propositæ fuerunt, sed neque hæc, neque datæ a concurrentibus responsiones scripto, seu literis consignabantur. Cumque postmodum nec raro contingeret, ut et postpositis quispiam Jure Bullæ supradictæ novum ad examen coram Judice appellationis, ejusque Examinatoribus electum provocaret, Sacra Congregatio usque ab anno 1603. considerans gravamen non alia ratione, quam novo examine probari posse; provocationem ad novum examen censuit admittendam, gravamine necdum probato, et requisitis tantummodo probationibus in

subsequenti iudicio, in quo probato per novum examen appellationis gravamine quo ad doctrinam, probanda superest ejusdem præ jam electo in reliquis ad regendam Ecclesiam requisitis præstantia, ut de majori alterutrius ad Parochialis Ecclesiæ gubernium idoneitate sententia ferri possit, cum non continuo, si quis est doctior, is etiam aptior, seu magis idoneus ad id regimen habeatur, vel etiam habendus sit. Quam Sacræ Congregationis sententiam scriptores, et Tribunalia laudarunt. Aliis demum in Diocesisibus laudabilis invaluit consuetudo, ut eadem omnibus quæstiones, iidemque casus proponantur; ac (ne qua detur ansa Cancellario quidquam suo Marte addendi, minuendi, mutandi) ut ipsimet Concurrentes quæ interrogati fuerint, quæque responderint, sua manu perscribant; atque Ordinarii, qui morem hunc longe optimum in examinando tenuere, Sacræ deinde Congregationi etiam atque considerandum reliquerunt, his, qui sic examinati essent, atque postpositi, in posterum, ut solent, appellatibus, indulgenda nec ne statim electi novum ad examen provocatio, nulla gravaminis prærequisita probatione, videretur; cum isti ex actis primi examinis gravamen doctrinæ facile alioquin probare possent; quod alii aliter nimirum examinati probare, nisi secundo seu novo examine, non poterant. Nec defuere alii probitatis ac peritiæ in administrandis diu Ecclesiis laude præstantes, qui monerent, frænum aliquod hujusmodi appellantium licentiæ tandem injiciendum, eorumque jam nimis crebras novum ad examen provocaciones esse reprimendas; quippe quæ vix unquam sine magno Ecclesiarum damno contingunt. Nam cum novum examen coram Iudice appellationis longe procul a Parochia peragendum sit, electus ab Episcopo, qui provocatur, Parochiam, quam possidet, cogitur interea temporis deserere, eamque Oeconomus, vel Vicario cuiquam veluti sponsam ignotis Custodibus relinquere, Sponso non parumper, sed diu sane abfuturo, dum neque implicita, ut fit, lite, terna etiam, vel quaterna, alia ex aliis examina super præstantia primum doctrinæ, tum deinde aliorum, quæ ad integrandam idoneitatem opportuna sunt, contentiose multiplicentur, et commode, ne dicam otiose, transigantur, antequam deliberari possit, utri concurrentium Parochia sit adjudicanda.

Ad tollendam ejusmodi non minus querelarum, quam incommodorum occasionem, Sac. Congreg. Concilii Tridentini interpres, postquam rem omnem a capite repetitam in gemina cessione prima Octobris, et 16 Novembris 1720 summo studio recognovit, tandem, Sanctissimo etiam annuente statuit (quod per præsentis Literas encyclicas exequitur) omnes, et singulos Episcopos, aliosque Prælatos, penes quos sit Jus, et auctoritas faciendi Concursum, hortari, ut examen ejusmodi instituere non graventur, quate jam, et multæ Dioceses, et Urbs ipsa observat, atque Apostolica etiam Dataria

postulat, sive cum, Sede vacante, vacat Ecclesia aliqua Parochialis, cujus collatio ad Sedem Apostolicam pertineat, sive cum vacat Parochialis aliqua, ut dicitur juxta decretum, sive demum cum vacante in Collegiatis, aut Cathedralibus Ecclesiis Dignitate aliqua majori, annexam habente curam animarum, faciendus est Concursus, atque ad Apostolicam Datariam transmittendus, ut notum est atque in literis, quæ de ordine Sanctissimi tunc e Dataria prodeunt, clare præscribitur.

Vacante itaque Ecclesia Parochiali, quæ conferenda sit per Concursum, atque hoc solitis formulis indicto, hæc, quæ sequuntur ex Sacræ Congregationis sententia, consilio, suasionem, servanda proponuntur.

Primum nempe, ut assignentur eadem omnibus Concurrentibus quæstiones, iidem casus, idemque textus Evangelii; super quo Sermonis aliquid præscribat ad probandam dicendi pro Concione facultatem.

Alterum, ut Casus, et Quæstiones resolvendæ dictentur omnibus pariter eodem tempore, atque omnibus pariter eodem tempore textus Evangelii tradatur.

Tertium, ut certum idemque omnibus spatium temporis constituatur, intra quod casus resolvant, Quæstionibus respondeant, Conciunculam component.

Quartum, ut eodem Concurrentes omnes in Conclavi claudantur, unde, quandiu scribent (dabitur enim omnibus scribendi copia) nemo eorum egredi, neque alius quisquam eo ingredi possit, nisi postquam scripta confecerint, et exhibuerint.

Quintum, ut omnes sua quisque manu tum responsa, tum sermonem scribant subscribantque.

Sextum, ut responsa quidem latine, sermo autem ea, qua ad populum haberi solet, lingua scribatur.

Postremum, ut unumquodque responsum, et unusquisque sermo, cum ab unoquoque Concurrentium exhibebitur, non solum ab eo, qui scripsit, atque a Cancellario Concursus, verum etiam ab Examinatoribus, et ab Ordinario vel ejus Vicario, qui concursui interfuerint, subscribatur.

Peracto secundum hanc formulam Concursu, collataque ei, qui magis idoneus, ac dignior judicatus fuerit, Ecclesia Parochialis, non admittatur Appellatio, aut a mala relatione Examinatorum, aut ab irrationabili iudicio Episcopi, nisi intra decem dies Collationis interponatur.

Si quis autem hoc infra spatium appellaverit, Actaque Concursus petat ad Iudicem Appellationis trasferenda; mittantur vel Acta ipsa originalia Concursus clausa, et obsignata, vel certe unum aliquod authenticum eorum Exemplum a Cancellario Concursus, atque altero Notario collatum, et auscultatum coram Vicario, vel alio in Ecclesiastica Dignitate constituto; quem eligat Ordinarius, ad quem etiam Notarii Cancellario, adjungendi electio pertinebit, nec

non ab Examinatoribus Synodalibus, qui Concursui interfuerint, subscriptum.

Ex quibus actis, vel authentico eorum exemplo, nisi gravamen quoad doctrinam probet is, qui sic, ut præmittitur, examinatus aut a mala relatione Examinatorum, aut ab irrationabili iudicio Episcopi appellaverit, novum ad examen provocandi facultatem a Sacra Congregatione frustra postulabit.

Quemadmodum, et in iudicio appellationis persequi Jus suum frustra tentabit is, qui forte se gravatum doleat quoad reliqua, nisi interposita mature, ut dictum est, appellatione ab irrationabili iudicio Episcopi, gravamen quo ad illa ostenderit, vel ex actis primi Concursus, vel saltem ex attestationibus, et documentis extrajudicialibus etiam, sed non levibus.

Atque ita quidem sensit Sac. Congregatio, et Sanctissimus assensit. At si quis tamen Ordinariorum aliter, ac supra descriptum est, Concurrentium examina instituere perrexit, perget et Sacra ipsa Congregatio more pristino Appellantibus, qui se gravatos dixerint, provocationem ad novum examen nulla gravaminis prævia probatione, indulgere. Interim tamen ne harum Literarum memoria dilabatur, vult eadem Sacra Congreg. eas in uniuersumque Ordinarii Cancellaria perpetuo conservari. Cujus interea consilium, et voluntatem dum ego omnibus significo, Amplitudini tuæ fausta omnia e Cælo precor. Romæ hac die 10 Januarii 1721.

Uti Frater.

P. M. Card. Corradinus Præfectus.

P. Lambertinus Secretarius.

(5. Quo ad concursum Parochialium attendenda est novissima Const. Bened. XIV. incip. *Cum illud*, in qua inter alia præscribit, quod Examinatores non solum attendant in concurrentibus Doctrinæ peritiæ, sed etiam inquirent, qui præ aliis ætate, prudentia, probitate morum, præstito antea Ecclesiæ servitio, cæterisque dotibus ad Officium Parochi cumulate obeundum necessariis, essent idonei, et commendabiles. Et ne ab Examinatoribus ignorari possint supradictæ qualitates, præcipit quod Concurrentes ante Concursum intra terminum ab Episcopo assignatum, coram Cancellario Episcopali, vel alteri ab episcopo deputando, suarum qualitatatum, meritorum et numerum probationes, attestaciones, tam judiciales, quam extrajudiciales, aliaque id genus documenta, quæ fraude vacent, exhibeant; alioquin dicto termino elapso, documenta hujusmodi quæcumque, et qualiæcumque ea sint, nullatenus recipiantur. Et veniente die Concursus a Cancellario Episcopali singulorum merita, qualitates, et requisita (ut vocant) incorrupta fide deprompta a iuribus tempore habili exhibitis, in scriptis, summatim redigantur, et copia Episcopales tradatur non solum Episcopo, vel Vicario Generali vices illius obeunti, sed singillatim

omnibus Examinatoribus ad concursum adscitis, ut tum de scientia, tum de vita, moribus, aliisque regendæ Ecclesiæ necessariis dotibus ferant iudicium. Absoluto concursu, Notula compendiarum requisitorum antea distributa, tradatur Cancellario, qui illam comburat, vel penes Acta custodiat, et nemini ostendat, nisi de mandato Episcopi. Et demum circa Beneficia Sanctæ Sedi reservata, mandat quod ipsis vacantibus Concursus semper ab Episcopo indicatur, et absoluto Concursu, si res sit de Beneficiis Curatis, quæ tantum ratione Mensium reservata sint, Episcopus inter approbatos eligat magis idoneum, et Dataria significet, nec acta Concursus transmittat, nisi a Dataria, cum id opportunum duxerit requirantur. Sin vero dicta Beneficia quibus Cura imminet Animarum, ex alio quovis capite quam Mensium Apostolicorum S. Sedi reservata sint; Eo sane casu, veteri non immutato more, absteineat Episcopus a ferendo dignioris iudicio, et Acta Concursus ultro Dataria exhibeat. Licebit tamen Ordinariis pro suo arbitrio, familiaribus Literis Datario scriptis, eidem denunciare Personam, quam censent regendæ Ecclesiæ magis idoneam, eundemque commonere, an occulta aliqua, et in Actis juste relicta subsit causa, quæ cuiquam obstet ad Beneficium Curatum obtinendum.

ARTICULUS II.

Ad quem spectet edicere, ac facere concursum, et quinam debeant, et possint ad illum admitti.

(1. Concursum edicere spectat ad Episcopum, seu Ordinarium; Conc. Trid. d. sess. 24. cap. 18. de reform. S. Pius V. d. Const. incip. *In conferendis*; et pluries declaravit Sacra Congreg. Concil. ut infra patebit. (2. Episcopus tamen non potest solus facere Concursum, quando habet Vicarium Generalem sibi Roma missum, sed assistere debet etiam Vicarius, qui procurabit, ut omnia Canonice fiant; Sacra Congr. Concil. in *Narnien. 2. Octob. 1635.* (3. Et si Vicarius sit Apostolicus, ad ipsum solum, non ad Episcopum pertinet facere concursum, sicut et Synodum, et declarare magis idoneum, quia Episcopus non habet nisi administrationem Ordinis; Sacra Cong. Con. in *Lycien. 9. Junii 1608. et in Bisinianen. 16. Maii 1653.* (4. Immo si Episcopus reperiretur suspensus a Jurisdictione, et haberet præservatum Jus conferendi Beneficia, non posset ex approbatis in Concursu Parochialis digniorem præeligere; sed hoc Jus pertineret ad Vicarium Apostolicum, ut præter decreta, quæ referuntur a Fagnan. in cap. *Ille 2. Ne Sede vacante num. 30 et seqq.* nuper declaravit Sacra Congreg. Concil. in *Sorana 12 Decemb. 1699.* (5. Edicta pro Concursu habendo ad Parochiales vacantes, quarum collatio pertinet ad inferiores Prælatos, qui non habent Territorium distinctum, nec Jus congregandi Synodum, debent publicari ab Episcopo, in cujus Diocesi Parochialis existit, vel ab alio,